A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2025. december 18.*

„Előzetes döntéshozatal – Szellemi tulajdon – Szerzői jog és szomszédos jogok – 2001/29/EK irányelv – 2–4. és 8. cikk – 2004/48/EK irányelv – 1–3. cikk – 2006/115/EK irányelv – 2006/116/EK irányelv – 1., 2. és 9. cikk – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17. és 47. cikke – Jogorvoslatok – Hatékony jogorvoslathoz való jog – A filmalkotáshoz fűződő szerzői jog egyik társjogosultja által indított bitorlási kereset elfogadhatóságát e jog valamennyi társjogosultjának perbe vonásához kötő nemzeti szabályozás”

A C-182/24. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a tribunal judiciaire de Paris (párizsi elsőfokú bíróság, Franciaország) a Bírósághoz 2024. március 5-én érkezett, 2024. február 8-i határozatával terjesztett elő az

RB (Claude Chabrol jogutódja),

AD (Claude Chabrol NM gondnok által képviselt jogutódja),

DR (Claude Chabrol jogutódja),

ZB (Claude Chabrol jogutódja),

VQ (Claude Chabrol jogutódja),

RZ (Paul Gégauff jogutódja),

DQ (Paul Gégauff jogutódja),

FI (Paul Gégauff jogutódja),

LF (Paul Gégauff jogutódja)

és

a **Société des auteurs et compositeurs dramatiques (SACD)**,

a **Radio Days SARL**,

a **Brinter Company Ltd**,

* Az eljárás nyelve: francia.

BS,

MW,

az **Artedis SA**,

a **Panoceanic Films SA**,

között,

a **Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musique (SACEM)**,

HU (Pierre Jansen jogutódja),

YG (Ellery Queen jogutódja),

VH (Ellery Queen jogutódja),

IA,

ID (Jean Patrick Manchette jogutódja),

a **Daniel Boulanger örököseiből álló társaság** (Daniel Boulanger jogutódja),

HK (Claude Brulé jogutódja),

QY (Claude Brulé jogutódja),

WY (Claude Brulé jogutódja),

KE (Claude Brulé jogutódja),

NA (Claude Brulé jogutódja),

IY (Claude Brulé jogutódja),

a **Nicholas Blake örököseiből álló társaság** (Nicholas Blake jogutódja),

az **Edward Atiyah örököseiből álló társaság** (Edward Atiyah jogutódja),

az **Ellery Queen örököseiből álló társaság** (Ellery Queen jogutódja),

a **Richard Neely örököseiből álló társaság** (Richard Neely jogutódja),

a **Patricia Highsmith örököseiből álló társaság**,

a **Charlotte Armstrong örököseiből álló társaság** (Charlotte Armstrong jogutódja),

WI (Claude Rank jogutódja),

QT (Hubert Monteilhet jogutódja)

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: F. Biltgen tanácselnök, T. von Danwitz, a Bíróság elnökhelyettese, az első tanács bírájaként eljárva, I. Ziemele (előadó), A. Kumin és S. Gervasoni bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– RB (Claude Chabrol jogutódja) képviseletében J. Aittouares avocat,

– AD (Claude Chabrol NM gondnok által képviselt jogutódja), DR, ZB, VQ (Claude Chabrol jogutódjai), RZ, DQ, FI és LF (Paul Gégauff jogutódjai) képviseletében L. Klein avocat,

– a Radio Days SARL, a Brinter Company Ltd, BS, MW, az Artedis SA és a Panoceanic Films SA képviseletében P. Spinosi avocat,

– a francia kormány képviseletében B. Fodda és E. Timmermans, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében A. Posch, J. Schmoll és G. Kunnert, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében C. Auvret és J. Samnadda, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2025. április 10-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.; helyesbítések: HL 2008. L 314., 16. o.; HL 2014. L 10., 32. o.) 2–4. és 8. cikkének, a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 157., 45. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 2. kötet, 32. o.) 1–3. cikkének, a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2006. L 376., 28. o.), a szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejéről szóló, 2006. december 12-i 2006/116/EK

európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 372., 12. o.) 1., 2. és 9. cikkének, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 17. és 47. cikkének értelmezésére vonatkozik,

2 E kérelmet az egyfelől a 2010-ben elhunyt filmrendező, Claude Chabrol és az 1983-ban elhunyt forgatókönyvíró és párbeszédíró, Paul Gégauff jogutódjaiként eljáró kilenc természetes személy, másfelől a Société des auteurs et compositeurs dramatiques (SACD), a Radio Days SARL, a Brinter Company Ltd (a továbbiakban: Brinter), BS, MW, az Artedis SA és a Panoceanic Films SA között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya tizennégy, Claude Chabrol által rendezett film felhasználása, amelyek közül ötben Gégauff párbeszédíróként működött közre.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2001/29 irányelv

3 A 2001/29 irányelv (4) preambulumbekezdése kimondja:

„A szerzői jog és a szomszédos jogok szabályozási kereteinek harmonizálása a jogbiztonság növekedése, illetve a szellemi tulajdon magas szintű védelme révén jelentős erőforrásokat mozgósít az alkotó és újító tevékenységek – egyebek között a hálózati infrastruktúra – fejlesztésére, hozzájárulva ezáltal az európai ipar fejlődéséhez és fokozódó versenyképességéhez, mind a tartalomszolgáltatás és az információtechnológia területén, mind általában az ipari és kulturális szektorban. Ez elősegíti a munkahelyek megőrzését, továbbá hozzájárul a munkahelyteremtéshez.”

4 Ezen irányelvnek „A többszörözési jog” című 2. cikke értelmében:

„A tagállamok biztosítják a közvetett vagy közvetlen, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel vagy formában, egészben vagy részben történő többszörözés engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát:

a) a szerzők számára műveik tekintetében;

b) az előadóművészek számára előadásaik rögzítése tekintetében;

c) a hangfelvétel-előállítók számára hangfelvételeik tekintetében;

d) a filmek első rögzítése előállítói számára filmjeik eredeti és a többszörözött példányai tekintetében;

e) a műsorsugárzó szervezetek számára műsoraik rögzítése tekintetében függetlenül attól, hogy a műsor közvetítése vezeték útján vagy vezeték nélkül történik, ideértve a kábelen keresztül vagy műhold útján történő közvetítést is.”

5 Az említett irányelvnek „A művek nyilvánossághoz közvetítésének, valamint a védelem alatt álló egyéb teljesítmények nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételének joga” című 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok a szerzők számára kizárólagos jogot biztosítanak műveik vezetékes vagy vezeték nélküli nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, beleértve az oly módon történő hozzáférhetővé tételt is, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.

(2) A tagállamok biztosítják a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétel engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát akár vezetékes akár vezeték nélküli, illetve oly módon történő hozzáférhetővé tétel esetében is, amikor a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg:

a) az előadóművészek számára előadásaik rögzítése tekintetében;

b) a hangfelvétel-előállítók számára hangfelvételeik tekintetében;

c) a filmek első rögzítése előállítói számára filmjeik eredeti és a többszörözött példányai tekintetében;

d) a műsorsugárzó számára műsoraik rögzítése tekintetében függetlenül attól, hogy a műsor közvetítése vezeték útján vagy vezeték nélkül történik, ideértve a kábelen keresztül vagy műhold útján történő közvetítést is.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben foglalt jogok nem merülnek ki a nyilvánossághoz közvetítés vagy a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétel egyetlen, e cikkben említett cselekménye révén sem.”

6 Ugyanezen irányelvnek „A terjesztési jog” című 4. cikke előírja:

„(1) A tagállamok a szerzők számára kizárólagos jogot biztosítanak műveik eredeti vagy többszörözött példányai adásvétellel vagy más módon megvalósuló nyilvános terjesztésének engedélyezésére, illetve ennek megtiltására.

(2) A terjesztési jog nem merül ki a Közösségen belül a mű eredeti vagy többszörözött példánya tekintetében, kivéve, ha annak első eladását vagy tulajdonjogának más módon való első átruházását a Közösségen belül a jogosult vagy az ő hozzájárulásával más végezte.”

7 A 2001/29 irányelv „Szankciók és jogorvoslatok” című 8. cikke kimondja:

„(1) A tagállamok az irányelvben foglalt jogok és kötelezettségek megsértése esetére megfelelő szankciókról és jogorvoslatokról rendelkeznek, továbbá minden szükséges intézkedést megtesznek e szankciók és jogorvoslatok alkalmazásának biztosítása érdekében. Az előírt szankciók hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek kell, hogy legyenek.

(2) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy azok a jogosultak, akiknek érdekeit a tagállam területén végzett jogsértő tevékenység érinti, kártérítési igénnyel élhessenek, és/vagy ideiglenes intézkedést, illetve szükség esetén a 6. cikk

(2) bekezdésében említett jogsértő anyagok, eszközök, termékek vagy alkatrészek lefoglalását kérhessék.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a jogosultak kérelmezhessék az ideiglenes intézkedést olyan közvetítő szolgáltatókkal szemben, akiknek a szolgáltatásait harmadik személy szerzői jog vagy szomszédos jogok megsértése céljából veszi igénybe.”

A 2004/48 irányelv

8 A 2004/48 irányelv (10) és (13) preambulumbekezdése kimondja:

„(10) Ezen irányelv célja [a tagállamok szellemi tulajdonra vonatkozó anyagi jogi szabályozásának] egymáshoz való közelítése egy magas, egyenértékű és egységes védelmi szint belső piacon belüli biztosítása érdekében.

[…]

(13) A lehető legszélesebben szükséges meghatározni ezen irányelv hatályát annak érdekében, hogy az e területen elfogadott közösségi jogszabályok és/vagy az érintett tagállam nemzeti jogszabályai által lefedett valamennyi szellemi tulajdonjogra kiterjedjen. Mindazonáltal ez a követelmény nem érinti azt a lehetőséget, hogy a tagállamok szükség esetén belső céljaikra kiterjesszék ezen irányelv rendelkezéseit a tisztességtelen versennyel – ideértve a termékhamisítást és ehhez hasonló tevékenységeket – összefüggő cselekményekre.”

9 Ezen irányelv „Tárgy” című 1. cikke előírja:

„Ez az irányelv azokról az intézkedésekről, eljárásokról és jogorvoslatokról szól, amelyek a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének biztosításához szükségesek. Ezen irányelv alkalmazásában a »szellemi tulajdonjogok« magukban foglalják az iparjogvédelmi jogokat.”

10 Az említett irányelv „Hatály” című 2. cikke a következőket írja elő:

„(1) A közösségi vagy tagállami jogszabályokban esetlegesen foglalt eszközök sérelme nélkül – amennyiben azok kedvezőbbek a jogosultak számára – az ebben az irányelvben foglalt intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat a 3. cikkel összhangban alkalmazni kell a közösségi jogban és/vagy az érintett tagállam nemzeti jogában foglalt bármely szellemi tulajdonjog megsértése esetén.

(2) Ezt az irányelvet a szerzői jog és szomszédos jogok terén a közösségi jogszabályokban, nevezetesen a [számítógépi programok jogi védelméről szóló, 1991. május 14-i 91/250/EGK tanácsi irányelv (HL 1991. L 122., 42. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 114. o.)], különösen annak 7. cikkében, és a 2001/29/EK irányelvben, különösen annak 2–6. és 8. cikkében foglalt, jogérvényesítésről és kivételekről szóló különös rendelkezések sérelme nélkül kell alkalmazni.

(3) Ez az irányelv nem érinti:

a) a szellemi tulajdonra vonatkozó közösségi anyagi jogi rendelkezéseket, a [személyes adatok feldolgozása (helyesen: kezelése) vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i] 95/46/EK [európai parlamenti és tanácsi] irányelvet [(HL 1995. L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 355. o.)], [az elektronikus aláírásra vonatkozó közösségi keretfeltételekről szóló, 1999. december 13-i] 1999/93/EK [európai parlamenti és tanácsi] irányelvet [(HL 2000. L 13., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 24. kötet, 239. o.], és [a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i] 2000/31/EK [európai parlamenti és tanácsi] irányelvet [(Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv)] [(HL 2000 L 178., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 25. kötet, 399. o.)] általában, valamint a 2000/31/EK irányelv 12-15. cikkét különösen;

b) a tagállamok nemzetközi megállapodásokból – így különösen a [Kereskedelmi Világszervezetet (WTO) létrehozó, 1994. április 15-én Marrakeshben megkötött, és a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről szóló, 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozattal (HL 1994. L 336., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 80. o.) jóváhagyott egyezmény (kihirdette: az 1998. évi IX. törvény) 1. mellékletét képező, a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló] megállapodásból – fakadó kötelezettségeit, ideértve a büntetőeljárásokra és büntetésekre vonatkozó megállapodásokat;

c) a szellemi tulajdonjogok megsértéshez kapcsolódó büntetőeljárásokra és büntetésekre vonatkozó tagállami rendelkezéseket.”

11 Ugyanezen irányelv „Általános kötelezettség” című 3. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok rendelkeznek azon intézkedésekről, eljárásokról és jogorvoslatokról, amelyek az ezen irányelv által szabályozott szellemi tulajdonjogok érvényesítésének biztosításához szükségesek. Ezen intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak méltányosnak és igazságosnak kell lenniük, és nem lehetnek indokolatlanul bonyolultak és költségesek és nem eredményezhetnek észszerűtlen határidőket és indokolatlan késedelmeket.

(2) Ezeknek az intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak ezen túlmenően hatásosnak, arányosnak és elrettentőnek [helyesen: visszatartó hatásúnak] kell lenniük, és úgy kell őket alkalmazni, hogy a jogszerű kereskedelemnek ne állítsanak korlátokat, és hogy az azokkal való visszaélés esetére biztosítékok rendelkezésre álljanak.”

12 A 2004/48 irányelvnek „Az intézkedések, eljárások és jogorvoslatok kérelmezésére jogosult személyek” című 4. cikke így rendelkezik:

„A tagállamok a következő személyeket tekintik jogosultnak az ezen fejezetben foglalt intézkedések, eljárások és jogorvoslatok kérelmezésére:

a) a szellemi tulajdonjogok jogosultjait az alkalmazandó jog rendelkezéseivel összhangban;

b) minden más személyt, aki ilyen jogok használatára jogosult, így különösen a licencvevőket, feltéve, hogy azt az alkalmazandó jog lehetővé teszi, és annak rendelkezéseivel összhangban áll;

c) a közös jogkezelő szervezeteket, amelyek szabályszerűen elismert jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy a szellemi tulajdonjogok jogosultjait képviseljék, feltéve, hogy azt az alkalmazandó jog megengedi, és annak rendelkezéseivel összhangban áll;

d) a szakmai szervezeteket, amelyek szabályszerűen elismert jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy a szellemi tulajdonjogok jogosultjait képviseljék, feltéve, hogy azt az alkalmazandó jog lehetővé teszi, és annak rendelkezéseivel összhangban áll.”

A 2006/115 irányelv

13 A 2006/115 irányelv a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szól.

A 2006/116 irányelv

14 A 2006/116 irányelv (11) preambulumbekezdése kimondja:

„A szerzői és szomszédos jogokat magas szintű védelemben kell részesíteni, mivel e jogok a szellemi alkotás alapját képezik. E jogok védelme szintén biztosítja a kreativitás fenntartását és fejlődését a szerzők, a kulturális ipar, a fogyasztók és az egész társadalom javára.”

15 Ezen irányelvnek „A szerzői jogok védelmi ideje” című 1. cikke értelmében:

„(1) [Az irodalmi és a művészeti művek védelméről szóló, 1886. szeptember 9-én Bernben aláírt Berni Egyezmény (1971. július 24-i Párizsi Szerződés; kihirdette: az 1975. évi 4. tvr.) 1979. július 28-án felülvizsgált változatának] 2. cikke értelmében vett irodalmi és művészeti művek a szerző életében és a halálától számított 70 éven át részesülnek szerzői jogi védelemben, attól az időponttól függetlenül, amikor a művet jogszerűen nyilvánosságra hozták.

(2) Amennyiben egy művön fennálló szerzői jog több szerzőtársat illet, az (1) bekezdésben meghatározott védelmi időt az utoljára elhunyt szerző halálától kell számítani.

[…]

(4) Amennyiben valamely tagállam különleges szerzői jogi rendelkezéseket alkalmaz együttesen létrehozott művek tekintetében, vagy a jogosultnak minősülő jogi személyek tekintetében, a védelmi időt a (3) bekezdés szerint kell számítani, kivéve, ha a művet megalkotó természetes személyeket a mű nyilvánosságra hozott változatában e minőségükben tüntették fel. E bekezdés nem érinti azon feltüntetett szerzők jogait, akiknek azonosítható hozzájárulásait e művek tartalmazzák; e hozzájárulások tekintetében az (1) vagy (2) bekezdést kell alkalmazni.

[…]”

16 Az említett irányelv „Filmalkotások és audiovizuális művek” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A filmalkotás és az audiovizuális mű szerzőjének vagy egyik szerzőjének a mű főrendezőjét kell tekinteni. A tagállamok további személyeket is megjelölhetnek szerzőtársként.

(2) A filmalkotások és audiovizuális művek védelmi ideje a következő személyek közül utoljára elhunyt személy halálától számított 70 év, függetlenül attól, hogy azok szerzőtársként vannak-e feltüntetve: a főrendező, a forgatókönyvíró, a dialógus szerzője és a kifejezetten a filmalkotás vagy audiovizuális mű számára írt zene szerzője.”

17 Ugyanezen irányelvnek „A személyhez fűződő jogok” című 9. cikke szerint:

„Ez az irányelv nem érinti a személyhez fűződő jogokról szóló tagállami rendelkezéseket.”

A francia jog

18 A code de la propriété intellectuelle (a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv) L. 113-3. cikke előírja:

„A közös mű a társszerzők közös tulajdona.

A társszerzőknek közös megegyezéssel kell gyakorolniuk jogaikat.

Vita esetén a polgári bíróság dönt e tekintetben.

Amennyiben az egyes társszerzők részvétele különböző műfajoknak felel meg, eltérő megállapodás hiányában mindegyikük külön-külön felhasználhatja személyes hozzájárulását, anélkül, hogy ez bármilyen módon veszélyeztetné a közös mű felhasználását.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

19 Claude Chabrol 1967 és 1974 között tizennégy filmet rendezett (a továbbiakban: szóban forgó filmek). Paul Gégauff öt filmnél működött közre mint a párbeszéd, a forgatókönyv vagy az adaptáció szerzője.

20 A szóban forgó filmek anyagai az SA Les Films La Boétie gyártó tulajdonában voltak, amely a felszámolása alatt egy 1982. március 25-én kelt szerződéssel átruházta azokat a Brinter C angol jog szerinti társaságra.

21 Egy 1990. január 1-jén kelt értékesítési megbízással a Brinter az Artedis számára, amelynek igazgatójaként MW járt el, egy 12 hónapos időtartamú, hallgatólagosan meghosszabbítható felhatalmazást adott arra, hogy közvetlenül a vevőkkel kössön adásvételi szerződéseket és vegye kézhez az árat.

22 Claude Chabrol egy 1990. június 8-i szerződéssel 30 évre a Brinterre ruházta át több szóban forgó film „további felhasználásának” jogát. E társaság igazgatójaként BS járt el.

23 Paul Gégauff azon öt filmre vonatkozó felhasználási jogait, amelyekben közreműködött, az örökösei szintén átruházták a Brinterre egy 1990. június 8-án kelt szerződéssel.

24 A Brinter egy 2012. február 18-én kelt szerződéssel a Panoceanic Films társaságra ruházta át ezen öt film felhasználási jogát.

25 Claude Chabrol és Paul Gégauff négy örököse 2019. július 11-én pert indított a Radio Days, a Brinter, BS, MW, az Artedis és a Panoceanic Films ellen szerződésszegés és a szóban forgó filmekre vonatkozó szerzői jogok megsértése miatt. Ezen örökösök, akik az alapeljárás felperesei, lényegében e filmek nem létező vagy nem megfelelő felhasználását kifogásolják, és a szerződésszegésből keletkezett kár megtérítését kérik.

26 Az alapeljárás alperesei 2020. január 27-én a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 113-3. cikkének második bekezdésére vonatkozó ítélkezési gyakorlat alapján elfogadhatatlansági kifogást emeltek, arra hivatkozva, hogy az említett filmek 19 társszerzőjét nem vonták perbe.

27 Az alapeljárás felperesei a 2020. május 5-én és június 12-én kelt hiánypótlási beadványukban perbe vontak hét természetes személyt, akiket „társszerzőknek” vagy a korábban elhunyt „társszerzők jogutódjainak” tekintettek, nyolc, olyan társszerzők „örököseiből álló társaságot”, akiket illetően nem tudták azonosítani az örökösi jogállással rendelkező természetes személyeket, valamint két szerzői jogi közös jogkezelő szervezetet, nevezetesen a Société des auteurs et compositeurs dramatique-ot (SACD) és a Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musique-et (SACEM).

28 A tribunal judiciaire de Paris (párizsi elsőfokú bíróság, Franciaország), amely a kérdést előterjesztő bíróság, 2023. február 9-i végzésével lényegében a szóban forgó filmek társszerzői és azok jogutódjai azonosító adatainak megadására kötelezte az alapeljárás alpereseit.

29 Az alapeljárás felperesei még ezen adatok birtokában sem tudták felkutatni és azonosítani a szóban forgó filmek valamennyi társszerzőjét és azok jogutódjait az érintett filmek száma, elkészülésük ideje, az érdekelt felek sokfélesége és néhány társszerző halála miatt, akiknek örökösei nem ismertek vagy nem tartózkodnak Franciaországban.

30 A kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy 2020. január 27. óta az alapeljárást megbénítja, hogy nem lehet azonosítani a szóban forgó filmek társszerzőinek több egymást követő örökösét. Hangsúlyozza, hogy az alapeljárás felperesei jelentős lépéseket tettek azért, hogy azonosítsák e társszerzőket vagy azok jogutódait anélkül, hogy őket szabályszerűen perbe lehetne vonni, amint azt a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 113-3. cikkén alapuló nemzeti ítélkezési gyakorlat megköveteli.

31 E bíróság hangsúlyozza először is, hogy a 2001/29 irányelv ugyanakkor megköveteli egyrészt, hogy a tagállamok megfelelő szankciókról és jogorvoslatokról rendelkezzenek, másrészt pedig, hogy e szankciók hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek legyenek.

32 Az említett bíróság másodszor hangsúlyozza, hogy a 2004/48 irányelv a nemzeti jogszabályokban foglalt eszközök sérelme nélkül rendelkezik az intézkedésekről, eljárásokról és jogorvoslatokról, „amennyiben azok kedvezőbbek a jogosultak számára” és feltéve, hogy ezen intézkedések, eljárások és jogorvoslatok nem „indokolatlanul bonyolultak és költségesek”, nem eredményeznek „észszerűtlen határidőket”, és nem járnak „indokolatlan késedelemmel”.

33 Mindenesetre a kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy a 2006/116 irányelv 1. cikke a szerző halálától számított 70 éven keresztül védi a jogutódokra szállt szerzői jogokat, és hogy e védelem kiterjed az együttesen létrehozott művekre is, mivel azt az érintett mű utoljára elhunyt szerzője halálának időpontjától kell számítani. Ez a helyzet többek között az ezen irányelv 2. cikke értelmében vett filmalkotás vagy audiovizuális mű esetében.

34 Ezenkívül e bíróság megjegyzi, hogy a Charta biztosítja az alapeljárás felpereseinek a hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogát. Álláspontja szerint ők ugyanis valóban nem fordulhatnak a polgári jogi panaszukat érdemben elbíráló bírósághoz forduljanak, ha nem képesek perbe vonni a szóban forgó filmek társszerzőinek valamennyi jogutódját.

35 E tekintetben az említett bíróság hangsúlyozza, hogy nem a felek által vitatott és az ügy érdemére vonatkozó vita körébe tartozó szerzett jogok megkérdőjelezéséről van szó, hanem az elfogadhatóság szakaszában e jogok bírósági jogorvoslat útján történő érvényesítésének lehetőségéről. Álláspontja szerint a jelen ügyben úgy tűnik, hogy az alapeljárás felperesei szerzői jogának érvényesítése attól függ, hogy képesek-e az említett jogok valamennyi társjogosultját azonosítani.

36 E körülmények között a tribunal judiciaire de Paris (párizsi elsőfokú bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„(1) A [2001/29] irányelv [2–4] és 8. cikke, a [2004/48] irányelv 1–3. cikke, valamint a [2006/116] irányelv 1., 2. és 9. cikke – amennyiben a filmalkotás vagy audiovizuális mű szerzője és társszerzője számára biztosítják mind műveik többszörözésének, illetve nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására vonatkozó kizárólagos jogot, mind a műben közreműködők közül az utolsó túlélő halálát követő 70 év védelmi időt, miközben arra kötelezik a tagállamokat, hogy rendelkezzenek hatásos, arányos és visszatartó erejű szankciókról, valamint megfelelő jogorvoslati lehetőségekről, illetve olyan intézkedésekről, eljárásokról és jogorvoslatokról, amelyek nem indokolatlanul bonyolultak és költségesek, és nem eredményezhetnek észszerűtlen határidőket és indokolatlan késedelmeket – értelmezhetők-e úgy, hogy a közös művön fennálló szerzői joggal kapcsolatos, a jogosult által indított bitorlási kereset elfogadhatóságához valamennyi társszerzőnek perben kell állnia?

(2) A szerzői jog jogosultjának a tisztességes eljáráshoz való jog részét képező hatékony jogorvoslathoz és bírósághoz forduláshoz való, a [2001/29] irányelv [2–4.] és 8. cikke, a [2004/48] irányelv 1–3. cikke, a [2006/116] irányelv 1., 2. és 9. cikke, a [2006/115] irányelv, továbbá a [Charta] 17. és 47. cikke által együttesen biztosított jogát úgy kell értelmezni, hogy a szerzői jog megsértése miatt indított kereset elfogadhatóságának feltétele a mű valamennyi társszerzőjének perben állása, vagy pedig nem feltétele?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról, amennyiben az a 2006/115 irányelv értelmezésére vonatkozik

37 Emlékeztetni kell arra, hogy az előterjesztett kérdések kizárólag a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 113-3. cikkének értelmezéséből eredő eljárási problémára vonatkoznak, amely úgy rendelkezik, hogy a közös mű társszerzőinek közös megegyezéssel kell gyakorolniuk jogaikat. A Cour de cassation (semmítőszék, Franciaország) ítélkezési gyakorlata szerint e rendelkezésből az következik, hogy az alapeljárásban szereplő filmekhez hasonló közös műalkotás társszerzője, aki vagyoni jogainak védelme érdekében bíróság előtt jár el, keresete elfogadhatatlanságának terhe mellett köteles perbe vonni az érintett mű valamennyi társszerzőjét, amennyiben

hozzájárulása nem választható el e társszerzők hozzájárulásától. A kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az ilyen követelmény ellentétes-e az uniós joggal, amelynek bizonyos rendelkezéseire – ideértve a 2006/115 irányelvet is – a kérdéseiben hivatkozik.

38 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 267. cikkel bevezetett eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze, amelynek révén az előbbi az uniós jog értelmezéséhez megadja azokat a támpontokat, amelyek szükségesek az utóbbiak által eldöntendő jogvita megoldásához (2023. április 27-i Castorama Polska és Knor ítélet, C-628/21, EU:C:2023:342, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 Szintén az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az uniós jognak a nemzeti bíróság számára hasznos értelmezése megköveteli, hogy a nemzeti bíróság meghatározza az általa feltett kérdések ténybeli és jogszabályi hátterét, vagy legalábbis kifejtse azokat a ténybeli körülményeket, amelyeken e kérdések alapulnak. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak ezenkívül pontosan meg kell jelölnie azon okokat, amelyek arra indították a nemzeti bíróságot, hogy felvesse az uniós jog értelmezésének kérdését, és amelyek alapján szükségesnek tartotta előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé terjeszteni a kérdését (2023. április 27-i Castorama Polska és Knor ítélet, C-628/21, EU:C:2023:342, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40 Másodszor, amint az a Bíróság eljárási szabályzata 94. cikkének c) pontjából következik, az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek, elfogadhatatlanság terhe mellett, tartalmaznia kell azon okok ismertetését, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan, valamint azt a kapcsolatot, amelyet e bíróság e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jog között felállít.

41 Márpedig a jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem tartalmaz semmilyen utalást a 2006/115 irányelvnek az alapügy megoldása szempontjából fennálló esetleges relevanciájára vonatkozóan, és nem pontosítja, hogy ezen irányelv mely rendelkezéseinek értelmezését kéri a kérdést előterjesztő bíróság.

42 Ebből azt a következtetést kell levonni, hogy a 2006/115 irányelv tekintetében az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem felel meg a jelen ítélet 39. és 40. pontjában említett valamennyi követelménynek.

43 A fentiekből következik, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2006/115 irányelv értelmezésére vonatkozó részében elfogadhatatlan.

Az ügy érdeméről

44 Emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek fényében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia az elé terjesztett kérdéseket (2021. november 18-i A. S. A. ítélet, C-212/20, EU:C:2021:934, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

45 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolásából kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérdései lényegében arra vonatkoznak, hogy milyen hatással van a 2001/29 irányelv 8. cikke, a 2004/48 irányelv 3. cikke és a 2006/116 irányelv 1. cikke az együttesen létrehozott mű szerzői jogi jogosultjainak egy része által indított bitorlási kereset

elfogadhatóságára. E bíróság rámutat, hogy a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyvben előírt, a Cour de cassation (semmítőszék) ítélkezési gyakorlata által értelmezett azon követelmény, amely szerint az ilyen kereset csak akkor fogadható el, ha azt e jogosultak összessége nyújtja be, a jelen ügyben nem teljesül, mivel az alapeljárás felperesei nem tudják oly módon megjelölni bizonyos társszerzők jogutódait, hogy azokat perbe lehessen vonni.

46 E körülmények között meg kell állapítani, hogy az együttesen vizsgálandó kérdéseivel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2001/29 irányelv 8. cikkét, a 2004/48 irányelv 3. cikkét és a 2006/116 irányelv 1. cikkét, a Charta 17. és 47. cikkével összefüggésben, úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az együttesen létrehozott műre vonatkozó szerzői jog megsértése miatt indított bitorlási kereset elfogadhatóságát e jog valamennyi társjogosultjának perbe vonásától teszi függővé.

47 Először is, a 2001/29 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első mondata kimondja, hogy a tagállamok az ezen irányelvben foglalt jogok és kötelezettségek megsértése esetére megfelelő szankciókról és jogorvoslatokról rendelkeznek, továbbá minden szükséges intézkedést megtesznek e szankciók és jogorvoslatok alkalmazásának biztosítása érdekében.

48 Így e rendelkezés különösen az említett irányelvben foglalt jogok és kötelezettségek megsértése elleni megfelelő jogorvoslati lehetőségek biztosítására vonatkozó követelmény kimondására szorítkozik, és nem határozza meg a szerzői jog védelmének biztosítására irányuló bírósági eljárások megindításának részletes szabályait e jogon fennálló közös jogosultság esetén.

49 Másodszor, ami a 2004/48 irányelvet illeti, annak 3. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamoknak rendelkezniük kell azon intézkedésekről, eljárásokról és jogorvoslatokról, amelyek az ezen irányelv által szabályozott szellemitulajdon-jogok érvényesítésének biztosításához szükségesek. Ezen intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak méltányosnak és igazságosnak kell lenniük, és nem lehetnek indokolatlanul bonyolultak és költségesek, és nem eredményezhetnek észszerűtlen határidőket és indokolatlan késedelmeket. Továbbá, e 3. cikk (2) bekezdése szerint ezeknek az intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak ezen túlmenően hatásosnak, arányosnak és visszatartó hatásúnak kell lenniük, és úgy kell őket alkalmazni, hogy a jogszerű kereskedelemnek ne állítsanak korlátokat, és hogy az azokkal való visszaélés esetére biztosítékok rendelkezésre álljanak.

50 E tekintetben meg kell állapítani, hogy bár az említett 3. cikk megköveteli többek között a szellemitulajdon-jogok érvényesítésének biztosítására szolgáló hatékony eljárások létrehozását, azzal, hogy ezek az eljárások nem lehetnek indokolatlanul bonyolultak vagy költségesek, nem tartalmaz a szerzői jogon fennálló közös jogosultság esetére alkalmazandó szabályokat.

51 Harmadszor, a 2006/116 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése szabályozza a szerzői jog védelmi idejét, előírva, hogy amennyiben egy művön fennálló szerzői jog több szerzőtársat illet, az (1) bekezdésben meghatározott védelmi időt az utoljára elhunyt szerző halálától kell számítani. Következésképpen nem tér ki az szerzői jog védelmének biztosítására irányuló bírósági eljárások megindításának részletes szabályaira az ilyen jogon fennálló közös jogosultság esetén.

52 A fentiekből következik, hogy a 2001/29 irányelv 8. cikke, a 2004/48 irányelv 3. cikke és a 2006/116 irányelv 1. cikke arra kötelezi a tagállamokat, hogy rendelkezzenek az ezen irányelvekben foglalt szellemitulajdon-jogok hatékony védelmének biztosításához szükséges

eljárásokról, megtiltva többek között az indokolatlanul bonyolult és költséges eljárásokat. Viszont e cikkek egyikének szövege sem határozza meg e védelem részletes szabályait a szerzői jogon fennálló közös jogosultság esetén.

53 Ugyanakkor az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jogi rendelkezések értelmezésénél nemcsak a rendelkezés megfogalmazását, hanem a szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek a részét képezi (2023. április 27-i Castorama Polska és Knor ítélet, C-628/21, EU:C:2023:342, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

54 Ami azt a szövegkörnyezetet illeti, amelybe a 2001/29 irányelv 8. cikke, a 2004/48 irányelv 3. cikke és a 2006/116 irányelv 1. cikke illeszkedik, meg kell állapítani, hogy ezen irányelvek többi cikke sem határozza meg az érintett jogorvoslati lehetőségek gyakorlásának részletes szabályait a szerzői jogon fennálló közös jogosultság esetén.

55 Közelebbről, a 2004/48 irányelv 4. cikke, amely az ezen irányelvben említett intézkedések, eljárások és jogorvoslatok kérelmezésére jogosult személyekre vonatkozik, nem tartalmaz konkrét szabályokat a szerzői jogok társjogosultjai által indított keresetekre vonatkozóan.

56 A célkitűzéseket illetően meg kell jegyezni, hogy a 2001/29 irányelv (4) preambulumbekezdéséből, a 2004/48 irányelv (10) preambulumbekezdéséből és a 2006/116 irányelv (11) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy e három irányelv célja többek között a szellemitulajdon-jogok, köztük a szerzői jogok magas szintű védelmének biztosítása.

57 Ami különösen a 2004/48 irányelvet illeti, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ezen irányelv rendelkezései nem a szellemitulajdon-jogok valamennyi vonatkozásának, csupán azoknak a szabályozására irányulnak, amelyek egyrészről e jogok tiszteletben tartásával, másrészről azok megsértésével kapcsolatosak, az arra szolgáló hatékony jogorvoslati eljárások meglétének előírásával, hogy valamennyi fennálló szellemitulajdon-jogi jogsértés megszűnjön vagy orvoslásra kerüljön. Ezáltal az uniós jogalkotó általában a szellemitulajdon-jog érvényesítésére vonatkozóan a minimális harmonizáció megvalósítása mellett döntött (lásd ebben az értelemben: 2020. július 9-i Constantin Film Verleih ítélet, C-264/19, EU:C:2020:542, 36. pont; 2024. január 11-i Mylan ítélet, C-473/22, EU:C:2024:8, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

58 Következésképpen meg kell állapítani, hogy az eljárási autonómia elve alapján a tagállamoknak kell meghatározniuk az érintett jogorvoslati lehetőségek eljárási szabályait, ideértve a szellemitulajdon-jogon fennálló közös jogosultság esetét is, azon kötelezettség sérelme nélkül, amely szerint olyan jogorvoslati lehetőségeket kell előírniuk, amelyek nem lehetnek indokolatlanul bonyolultak vagy költségesek.

59 Ez utóbbi tekintetében emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint, ezen elv alapján, a jogalanyok számára biztosított jogok védelmének biztosítására irányuló bírósági felülvizsgálatra vonatkozó eljárási szabályok meghozatala az egyes tagállamok belső jogrendjébe tartozik, azzal a feltétellel azonban, hogy e szabályok nem lehetnek kedvezőtlenebbek a hasonló jellegű belső jogi helyzetekre vonatkozókhoz képest (az egyenértékűség elve), és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé az uniós jog által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (lásd ebben az értelemben: 1976. december 16-i Rewe-Zentralfinanz és Rewe-Zentral ítélet, 33/76, EU:C:1976:188, 5. pont; 2022. november 17-i Harman International Industries ítélet, C-175/21, EU:C:2022:895, 65. pont; 2024. április 30-i M. N. [EncroChat] ítélet, C-670/22, EU:C:2024:372, 129. pont).

60 Ezenkívül az említett eljárási szabályoknak mindenképpen meg kell felelniük a Chartából, és különösen annak a tulajdonhoz való jogra vonatkozó 17. cikkéből, valamint a hatékony jogorvoslathoz való jogról szóló 47. cikkéből eredő követelményeknek.

61 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkból kitűnik, hogy a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 113–3. cikke értelmében az együttesen létrehozott művek társszerzőinek közös megegyezéssel kell gyakorolniuk jogaikat, és hogy vita esetén az eljáró nemzeti bíróság dönt. Ugyanakkor e rendelkezésnek a Cour de cassation (semmítőszék) általi értelmezése a valamely társszerző által benyújtott kereset elfogadhatatlanságát eredményezi az összes többi társszerző, vagy adott esetben azok jogutódai perbe vonásának hiányában, még akkor is, ha az ilyen perbe vonás a felperes akaratától független körülmények miatt nagyon nehéznek, sőt lehetetlennek bizonyul.

62 A jelen ítélet 58–60. pontjában felidézett követelmények fényében meg kell vizsgálni, hogy e körülmények között a szóban forgó eljárás nem tekinthető-e indokolatlanul bonyolultnak vagy költségesnek, és nem sérti-e az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét, valamint a Charta 17. és 47. cikkéből eredő követelményeket.

63 Először is, a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkból kitűnik, hogy a valamennyi társszerző, illetve jogutódjaik perbe vonására vonatkozó követelmény lehetetlenné teszi követeléseik bíróság általi vizsgálatát, tekintettel az érintett szerzői jogok társjogosultjai valamennyi jogutódjának azonosításával, és következésképpen azok perbe vonásával együtt járó nehézségekre. E bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a jelen ügyben e követelmény nem teszi-e az érintett eljárást indokolatlanul bonyolulttá és költségessé.

64 Másodszor, bár a Bíróság rendelkezésére álló iratokból nem lehet vélelmezni az egyenértékűség elvének megsértését, a tényleges érvényesülés elvét illetően emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jog nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy a nemzeti jogban megállapítottaktól eltérő jogorvoslati lehetőségeket hozzanak létre, kivéve azonban azt az esetet, ha a szóban forgó nemzeti jogrend egészéből az következik, hogy nem létezik olyan bírósági jogorvoslat, amellyel akár közvetett módon biztosítható lenne a jogalanyok uniós jogból eredő jogainak tiszteletben tartása, illetve ha a jogalanyok bírósághoz fordulásának az lenne az egyetlen módja, hogy kénytelenek lennének jogot sérteni (2022. november 17-i Harman International Industries ítélet, C-175/21, EU:C:2022:895, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

65 Hangsúlyozni kell továbbá, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében minden olyan esetben, amikor felmerül a kérdés, hogy valamely nemzeti eljárási rendelkezés lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé teszi-e az uniós jog alkalmazását, azt kell megvizsgálni, hogy e rendelkezés milyen helyet foglal el az egész eljárásban, továbbá hogyan zajlik az eljárás, és a különböző nemzeti fórumok előtt milyen sajátosságokkal rendelkezik (2022. november 17-i Harman International Industries ítélet, C-175/21, EU:C:2022:895, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

66 Jelen esetben azonban, amikor valamely együttesen létrehozott mű társszerzőinek azonosítása és felkutatása komoly és tartós nehézségekbe ütközik, az e műnek a jogaikat érvényesíteni kívánó társszerzői által benyújtott kereset elfogadhatóságának az említett mű valamennyi társszerzőjének perbe vonásához kötése rendkívül megnehezítheti az uniós jog által a társszerzők számára biztosított jogok gyakorlását.

67 Harmadszor azt is meg kell vizsgálni, hogy az ilyen helyzet sértheti-e a Charta 17. és 47. cikkében biztosított jogokat, amelyek a tulajdonhoz való jogra, illetve a hatékony jogorvoslathoz való jogra vonatkoznak.

68 E tekintetben ki kell emelni, hogy a Charta 17. cikkének (1) bekezdése értelmében „[m]indenkinek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen, és azt örökül hagyja. Tulajdonától senkit sem lehet megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből, a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel, valamint az ezáltal elszenvedett veszteségekért kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett történik. A tulajdon használatát, az általános érdek által szükségessé tett mértékben, törvénnyel lehet szabályozni”. E cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szellemi tulajdon védelmet élvez (2012. február 9-i Luksan ítélet, C-277/10, EU:C:2012:65, 68. pont).

69 Ebben az összefüggésben meg kell jegyezni, hogy amennyiben valamely teljesítmény a 2001/29 irányelv értelmében vett „műnek” minősíthető, akkor e minőségében ezen irányelvnek megfelelően szerzői jogi védelemben kell részesülnie, mivel az irányelv egyébként semmilyen feltételt nem tartalmaz e mű társszerzőinek számára vonatkozóan.

70 Ebből azt a következtetést kell levonni, hogy ha ugyanazon műre vonatkozóan több személy együttesen rendelkezik szellemi tulajdonnal, például szerzői joggal, akkor valamennyit úgy kell tekinteni, mint akik az uniós jog alapján megszerezték az említett szellemitulajdon-jog gyakorlásának jogát, és akik ugyanolyan védelemben részesülnek.

71 E körülmények között valamely filmalkotás szerzőjeként való elismerés – ahogyan az a jelen ügyben fennáll – a tulajdonhoz való jog gyakorlásának elégséges feltétele, a jelen ítélet 59. pontjában felidézett elvekre figyelemmel.

72 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 47. cikkének megfelelően mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, hatékony jogorvoslattal kell rendelkeznie. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából ugyanis az következik, hogy a hatékony jogorvoslathoz való jogra önmagában a Charta 47. cikke alapján lehet hivatkozni, anélkül hogy annak tartalmát más uniós jogi rendelkezéseknek vagy a tagállamok belső jogi rendelkezéseinek pontosítaniuk kellene, e hatékony jogorvoslathoz való jog valamely adott ügyben való elismerése pedig azt feltételezi – amint az a Charta 47. cikkének első bekezdéséből kitűnik –, hogy az e jogra hivatkozó személy az uniós jog által biztosított jogokra és szabadságokra hivatkozik (lásd ebben az értelemben: 2022. november 17-i Harman International Industries ítélet, C-175/21, EU:C:2022:895, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

73 A Bíróság kimondta, hogy a Charta 47. cikkében előírt hatékony jogorvoslathoz való jog lényeges tartalma egyéb tényezők mellett magában foglalja azt, hogy e jog jogosultja olyan bírósághoz fordulhasson, amely hatáskörrel rendelkezik az uniós jog által számára biztosított jogok tiszteletben tartásának biztosítására, ennek érdekében pedig az előtte folyamatban lévő ügy szempontjából releváns valamennyi ténybeli és jogi körülmény vizsgálatára (2022. november 17-i Harman International Industries ítélet, C-175/21, EU:C:2022:895, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

74 Kétségtelen, hogy az olyan korlátozás, mint amely a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 113–3. cikkének rendelkezéseiből következik, a távollévő társjogosultak jogait védi, lehetővé téve számukra, hogy elegendő információval rendelkezzenek ahhoz, hogy részt vegyenek az

eljárásban, vagy ne vegyenek részt abban, ami hozzájárul többek között e társjogosultaknak a Charta 17. cikke értelmében vett tulajdonhoz való joga tiszteletben tartásának biztosításához, valamint a jelen ítélet 56. pontjában felidézett célnak az esetükben való eléréséhez.

75 Úgy tűnik azonban, hogy e rendelkezések azzal a hatással járnak, hogy az alapeljárás felperesei által a szerzői jog valamennyi társjogosultjának perbe vonása érdekében tett erőfeszítése és gondossága ellenére lehetetlenné teszik követeléseik bíróság általi vizsgálatát. Ilyen esetben úgy tűnik, hogy azon kötelezettség, amely szerint az érintett kereset elfogadhatatlanságának terhe mellett valamennyi társjogosultat perbe kell vonni, megakadályozza e felpereseket abban, hogy saját jogaikat gyakorolják. A francia kormány e tekintetben elismerte, hogy e kötelezettség bizonyos esetekben olyan észszerűtlen követelménynek minősülhet, amely lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé teszi az alapeljárás felperesei számára az uniós jog által biztosított jogok gyakorlását. Amint arra a főtanácsnok az indítványának 65. pontjában lényegében rámutatott, a társjogosultaknak a szerzői jogaik védelméhez való jogát nem lehet olyan eljárási követelményeknek alávetni, amelyek teljesítése lehetetlen vagy rendkívül nehéz, ami a gyakorlatban e jog semlegesítését jelentené, és így sértené a Charta 47. cikkében biztosított alapvető jogot.

76 A kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat függvényében tehát az alapeljárás felpereseivel szemben előírt eljárási követelmények értelmezése és alkalmazása az e bíróság előtt folyamatban lévő jogvita sajátos körülményeire tekintettel indokolatlanul bonyolulttá és költségessé teheti az eljárást, valamint sértheti mind a tényleges érvényesülés elvét, mind pedig a Charta 47. cikkét.

77 Ha a kérdést előterjesztő bíróság azt állapítaná meg, hogy nem képzelhető el nemzeti jogának olyan értelmezése, amely az uniós joggal összhangban állna, hatáskörén belül biztosítania kell a jogalanyokat e 47. cikk alapján megillető jogvédelmet, és biztosítania kell annak teljes érvényesülését, szükség esetén mellőzve az érintett nemzeti rendelkezések alkalmazását (lásd analógia útján: 2025. november 25-i Wojewoda Mazowiecki ítélet, C-713/23, EU:C:2025:917, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

78 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2001/29 irányelv 8. cikkét, a 2004/48 irányelv 3. cikkét és a 2006/116 irányelv 1. cikkét, a Charta 17. és 47. cikkével összefüggésben, úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az együttesen létrehozott műre vonatkozó szerzői jog megsértése miatt indított bitorlási kereset elfogadhatóságát e jog valamennyi társjogosultjának perbe vonásától teszi függővé, feltéve, hogy e szabályozás értelmezése és alkalmazása nem teszi indokolatlanul bonyolulttá vagy költségessé ezen eljárást, mivel az utóbbi nem teheti lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé a keresetnek kizárólag egy társszerző vagy a társszerzők egy része által történő megindítását. A nemzeti bíróságnak minden esetben biztosítania kell a Charta 47. cikkében foglalt hatékony bírói jogvédelemhez való jog tiszteletben tartását.

A költségekről

79 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikkét, a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkét, valamint a szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejéről szóló, 2006. december 12-i 2006/116/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkét, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17. és 47. cikkével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az együttesen létrehozott műre vonatkozó szerzői jog megsértése miatt indított bitorlási kereset elfogadhatóságát e jog valamennyi társjogosultjának perbe vonásától teszi függővé, feltéve, hogy e szabályozás értelmezése és alkalmazása nem teszi indokolatlanul bonyolulttá vagy költségessé ezen eljárást, mivel az utóbbi nem teheti lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé a keresetnek kizárólag egy társszerző vagy a társszerzők egy része által történő megindítását. A nemzeti bíróságnak minden esetben biztosítania kell az Alapjogi Charta 47. cikkében foglalt hatékony bírói jogvédelemhez való jog tiszteletben tartását.

Aláírások